

Domači glasovi

Stev. 50.

Lienz, sobota 16. marca 1946.

Leto 2.

"CHURCHILL ROŽLJA Z OROŽJEM"

Predno je Churchill 5. marca govoril v Fultonu, so v časopisih zagnali nenavaden hrup. Ameriški listi so napovedali bodoči govor kot "senzacijo." Tisk ni štedil z barvo, da so napravili čim večjo reklamo. Tudi Churchill sam ni štedil z barvami in je mobiliziral ves arzenal svoje govorniške umetnosti. A kljub temu Churchillova vloga kot gost ni imela uspeha. Večina ameriškega pa tudi angleškega časopisja odkrito priznava, da se govor ni posrečil in da je Churchill prekoračil meje.

K temu piše "Pravda":

"Ako čitamo Churchillov govor, se nehote spomnimo na Churchilla iz dobe po prvi svetovni vojni. Tudi takrat Churchill ni mogel iti vstric z zgodovino. On je bil pobetnik protisovjetske kampanje in glavni organizator oborožene intervencije proti Sovjetski zvezi. Angleški narod je ta pustolovščina angleških reakcionarjev, ki je doživela polom kljub naporom raznih Churchillov in Chamberlainov, dovolj drago stala.

Od takrat je minilo mnogo let in mnogo vode je steklo. Churchill pa je ostal sebi zvest. Še vedno živi v območju svojih predstavljaj in stremljenj.

Vso dobo vojne, dokler je Angliji in vsej Evropi grozila smrtna nevarnost, tako dolgo je Churchill v svojih govorih poudarjal več kot enkrat odlično vlogo SSSR. Tedaj se je izdajal za prijatelja sovjetskega naroda in je prisegal na zvestobo sovjetsko-angleškega prijateljstva kakor tudi na angleško-sovjetsko-ameriško zvezo. Tis nevarnosti ni več, Churchill je spet našel samega sebe. Dovolj razumen je, da zna skriti svoje sovražne načrte in namene proti sovjetskemu narodu za visokodonečimi frazami o demokraciji, miru in prijateljstvu med narodi. Saj zadostuje, da človek prebere njegov govor, pa ni več dvoma, kako lažnjivo in hinavsko zvenijo te fraze v Churchillovih ustih.

O čem govori Churchill danes? Prišel je na dan s svojimi stariimi obrekovanji proti Sovjetski zvezi, s katerimi hoče, kakor pred 20 leti, strašiti svet pred strašilom sovjetske "ekspanzije", ki predstavlja pravo nevarnost za "resnično demokracijo" zapada. Z neprikrito jeso govori o Varšavi, Pragi, Belgradu, Bukarešti, Budapešti, Sofiji, križi in kliče na pomoč proti "vsem tem vzhodnoevropskim državam" in proti totalitarni kontroli, ki se baje tu izvaja. Edino tolažbo najde Churchill v Atenah. Po njegovem mnenju je vzor "osvobodjene Evrope". Grčija, kjer je na delu fašistično - monarhistična reakcija pod zaščito angleških čet, kjer grške X - tolpe, ti hitlerjevski nasledniki, nekaznovano obravnavajo z grškimi rodoljubi."

"Kakor po prvi svetovni vojni", nadaljuje časopis, "tako se matra Churchill tudi sedaj za rešitelja Evrope pred komunizmom, ki baje grozi, da bo preplaval vso Evropo, če že ne ves svet. In Churchill je pripravljen, da prevzame vlogo rešitelja.

V svojem govoru je dejal: "Odklanjam misel, da je nova vojna neizbežna, ali še več, da stoji nova vojna neposredno pred nami. Prepričan sem, da držimo svojo srečo v svojih rokah in da smo v stanju rešiti nevarnost".

Churchill je bil tudi tu samemu sebi zvest. V resnici se trudi, da bi vsilil svojim poslušalcem misel na neizbežnost nove vojne. Še on vzpodbuja k tej vojni, k vojni proti Sovjetski zvezi, s tem, da odklanja SSSR in ko pravi, da "Sovjetska zveza stremi po neomejenem raz-

razširjanju svojih sil in doktrin", ko zahteva: "Ne čakajmo, kaj se bo zgodilo, ne zadovoljimo se s pomirjevalno politiko, temveč delajmo!" Nato govori "Pravda" o Churchillovem predlogu glede sklenitve angleško-ameriške vojaške zveze in nadaljuje:

"Churchill odkrito pove, naj bo angleško-ameriška vojaška zveza naperjena proti SSSR, proti tisti državi, ki je na svojih ramah nosila glavno breme boja in ki je igrala odločilno vlogo pri uničevanju Hitlerjeve Nemčije. Toda vojaška zveza dveh udeležencev koalicije proti tretjemu partnerju pomeni likvidacijo med drugo svetovno vojno nastale zveze treh velesil.

Tako zbrise Churchill z eno potezo vse, kar je med vojno pridigal kot neomajno resnico.

"Naša stara doktrina o ravnotežju sil", nadaljuje Churchill, "se ne more več obdržati." In poziva k združitvi "zpadnih demokracij" pod vodstvom angleško-ameriške vojaške zveze, ki naj se postavi v bran proti "vzhodnemu komunizmu". Odkrito razglašča politiko nasilja, ki naj se uresniči z angleško - ameriško vojaško zvezo. Komu sedaj ni jasno, da vse to pravzaprav pomeni razkroj Organizacije združenih narodov! Na ta način napravi Churchill kratek proces z ono organizacijo, za čigar najvnetejšega zagovornika se je izdajal.

Kam merijo Churchillovi predlogi?

Da bi ustvaril angleško-ameriško vojaško zvezo, ki bi zagotovila angleško-ameriško gospodstvo nad svetom, da bi likvidiral koalicijo treh velesil in obenem Organizacijo združenih narodov in napravil politiko nasilja za prevladujoč činitelj v razvoju sveta. K izpopolnitvi te slike manjka samo še neprikrita formula o "sanitetnem kordonu" proti SSSR. Da, k temu ni treba ničesar dodajati, Churchill posega daleč nazaj. Toda, ali bodo sile zadoščevale? Churchillovi načrti se globoko zasajeni, očitno pa se ne strinjajo z resničnimi možnostmi in z resničnim položajem.

Sam tudi ve, da ne razpolaga z nikakimi sredstvi, da bi uresničil te načrte, ki so se porodili v njegovi fantaziji. Churchill se krčevito oklepa suknje "strica Sama" v upanju, da bo angleško-ameriška zveza omogočila britanskemu impriju nadaljevati politiko imperialistične ekspanzije - čeprav v vlogi mlajšega partnerja.

Churchillov govor so v Ameriki in Angliji sprejeli rezervirano. Ameriški časopis "New York Herald Tribune" piše v svojem komentarju o Churchillovem govoru:

"Tisti, ki morajo vpiti v križarskih vojnah proti Sovjetski zvezi, naj že sedaj pomislijo, kam bi taki križarski pohodi v praksi peljali." - "Chicago Sun" piše, da je Churchillov cilj "lažnjiv in da neštete nevarnosti skriva v sebi".

Patterson, član ameriškega kongresa je izjavil: "Vel. Britanija je skozi tisočletja izvajala nepretrgano militaristično politiko. Ne maramo nikakega neoviranega militarizma, naj pride od katerekoli države."

Senator Bruster podčrtava, da "Združene države ne morejo prevzeti dediščine angleške kolonialne politike."

Tudi v Angliji so mnogi krogi Churchillov govor kritizirali. Tako priporoča "Times" ne samo računati na izključno pomoč Amerike in poudarja veliko važnost rešitve vprašanja glede angleško-sovjetskih odnosov. Jozef Reews, laburistični poslanec, je izjavil, da "delavske mase v naši državi sovražijo misel na angleško - ameriški blok proti Sovjetski zvezi."

"Zelo značilno je," piše "Pravda" na koncu, "da ni Churchill s svojim govorom nastopil v Angliji, marveč v Ameriki. Najbrž se Churchill spominja, da mu je njegova špekulacija glede "rdeče nevarnosti" med volitvami v parlament prinesla težek poraz. A odnev ameriškega javnega mnenja mu je prinesel novo razočaranje. Kot preroka niso priznali Churchilla ne le v njegovi domovini, marveč tudi izven njenih meja ne.

Churchillovi načrti so stara pesem v novi izdaji. Toda ta "nova izdaja" je pravtako brezupno obsojena na poraz kakor ona stara izdaja, o kateri se je zgodovina tako zlobno ponorčevala.

Trdovratno vleče Churchill nazaj, toda življenje gre naprej. In nobeno hinavsko govoričenje o demokraciji in svobodi ne bo pomagalo prekanjenim reakcionarjem Churchillovega kova in njegovim prijateljem iz tabora ameriške reakcije, da bi potegnili narode na pot novih vojn, ki jih oni pripravljajo."

("Österreichische Zeitung", glasilo Rdeče armade za Avstrijo, od 12. marca 1946.)

O CERKVENEM PREMOŽENJU

Cerkveno premoženje je zakonito in upravičeno, ker sam Bog hoče, da ima Cerkev na razpolago vsa sredstva, ki so nujno potrebna v dosego njenih ciljev. Poslanstvo katoliške Cerkve pa je takšnega značaja, da rabi tudi svetnih dobrin. Saj je celo Kristus sam, kateremu so "angeli stregli" in je imel kot Bog možnost, da je ribi dal iz ust izvleči za davke potrebni denar, vpeljal zbirke in skupno denarnico.

V katere namene pa služi cerkveno premoženje?

Razvidno je iz evangelija in Dejanja apostolov, da je služila skupna denarnica prvih kristjanov za miloščino, podporo vdov in sirot, za stroške apostolskih potovanj ter za bogoslužje. Sv. Pavel trdi, da je sam Kristus odredil, naj verniki vzdržujejo duhovnike: "Tako je tudi Gospod odredil, da naj ti, ki evangelij oznanjajo, žive od evangelija." (1. Kor 9, 14). Kajti "vreden je delavec svojega plačila".

Tertulijan prelepo opisuje, kako so rabili prvi kristjani cerkveno imovino. V svoji Apologiji piše:

"Ta imovina se ne razsipa za pojedine in popivanje ali za nehvaležne prisklednike, temveč za preživljanje ter pokopavanje ubogih, za dečke in deklice brez staršev in imetja, za stare služabnike, za brodolomce ter za vse one, ki so iz verskih razlogov na prisilnih delih v rudnikih, na otokih in v ječah."

V srednjem veku je sv. Cerkev še bolj razširila krog svojega dela. Ustanovila je nešteto bolnic, hiralnic, sirotišnic ter jih vzdrževala na lastne stroške; ustanovila je univerze in druge visoke šole. Zgradila je sijajne bazilike in ustvarile čudovite umetnine v stavbarstvu, kiparstvu in slikarstvu; razširila in okrepila je misijonsko delo; poglobila je versko življenje z verskimi reformami, utrdila je novi socialni red s cehi; dvignila je kulturno raven in strokovno usposobljenost duhovniškega naraščaja z uvedbo semenšč... Za vse to delo, ki je bilo v službi časne in večne sreče vseh ljudi, vse človeške družbe, je rabila denarnih sredstev.

Poslanstvo katoliške Cerkve je za vse čase, tudi za današnje. Laizacija ali razkristjanjanje sodobne družbe ji je iztrgalo sicer mnogo ustanov in ji skuša omejiti delovni krog, da bi se potem laže reklo, da je vse cerkveno premoženje odveč ter da naj se zato zapleni.

Cerkveno premoženje služi danes v te namene:

1. Za bogoslužje, t.j. za gradnjo in vzdrževanje cerkva in svetišč, oltarjev in kapelic, za nakup in obnovo cerkvenih posod in opreme, orgel in zvonov, cerkvenih zastav in klopi, paramentov in sveč, in sploh vsega, kar je v cerkvi in zakristiji.

2. Vse naše cerkve so obremenjene z ustanovnimi sv. mašami in opravili za pokojne. Razni naši dedje in pradedje so namreč volili cerkvam kose zemljišč in tudi stavbe s pogojem, da se bo opravilo vsako leto za-nje gotovo število sv. maš.

3. Po nekaterih duhovnijah tvori del cerkvene imovine tako zvano nadarbino, t.j. osebni duhovnikov beneficij. Nadarbinski dohodki so

last začasnega duhovnika in mu služijo za vzdrževanje. Samo te dohodke dobe duhovniki, ne pa dohodkov vsega cerkvenega premoženja. Vsi duhovniki nimajo nadarbine; in še tam, kjer je, je navadno jako revna, ker obsega včasih samo kos vrta.

4. Cerkevno premoženje je v službi obćih verskih namenov in k obćemu pridu: za podporo semenišć in revnih semenišćnikov, za osrednje škofijske urade, za misijone in za širjenje sv. vere, za dobri tisk in za katoliške višje šolske zavode, za različne verske in prosvetne ustanove.

5. Cerkevno premoženje je služilo in služi krščanski dobrodelnosti: podpori in pomoči poškodovancem, pogorelcem, vojnim internirancem, o čemer vedo povedati vsi oni, ki so tekom te vojne prejeli razne podpore. Služi pa tudi za sirotišnice, bolnice, ubožne zavode itd.

Zato smemo zaključiti, da služi cerkevno premoženje nadvse svetim in plemenitim namenom, zaradi česar je cerkevno premoženje upravičeno pred Bogom in pred ljudmi. (Iz "Slovenskega Primorca").

ODNOŠAJI MED ČSR IN SSSR

Kakor pravi "New York Times" v nekem članku, je češkoslovaški min.predsednik Fierlinger kategorično izjavil, da so brez vsake podlage trditve, da on skuša spraviti svojo vlado in državo pod sovjetski vpliv.

V nekem intervjuju je Fierlinger ugovarjal trditvam opozicije, ki mu očita, da stoji pod gospodstvom Moskve. Izjavil je, da ni res, da bi se njegova vlada odvrnila od zapada. "Češkoslovaška se ni od nikogar odvrnila, toda zaradi svoje lastne varnosti se opira na Sovjetsko zvezo."

Fierlinger je nadaljeval: "Ne verjamem, da bi Združene države ali Vel. Britanija bila pripravljena ponuditi nam pogodbo zaveznitva. Rusija pa je to storila in ta pogodba bo tvorila podlago naše zunanje politike. To zunanjo politiko bomo nadaljevali, naj bo izid za maj predvidenih volitev kakršen koli. (Iz "Weltpresse od 12.III.1946.)

==::==

"DAILY TELEGRAPH" od 6.t.m. poroča, da sta predsednik Truman in lord Halifax prebrala Churchillov govor, predno ga je ta govoril.

ZASTOPNIK LONDONSKEGA RADIJA NA OBISKU MED SLOVENSKIMI BEGUNCI. - Te dni se mudi v Avstriji vodja nemških oddaj v londonskem radiju g. Hugh Carleton Greene. Pretekli četrtek je prišel na obisk tudi v begunsko taborišće v Lienzu v spremstvu g. majorja Sharpa, urednika Koroške Kronike in vodje slovenskih oddaj v celovškem radiju, ter g. Lindley-a Fraser-ja. Obiskal je najprej uredništvo slovenskih taborišćnih listov in si dal razložiti poslovanje uredništva in tiskarne ter se živo zanimal za slovensko kulturno udejstvovanje. Zelel je imeti po en izvod vseh izdaj naše begunske tiskarne, da jih ponese v Anglijo in tam pokaže iznajdljivost in podjetnost slovenskih beguncev. Nato je obiskal slovenske taborišćne

šole in bolnico in izrazil svoje občudovanje in priznanje tako UNRRI-nemu vodstvu kakor tudi podjetnosti beguncev samih, ki kažejo toliko življenske moći in smelosti, da znajo sami v marsičem pomagati.

EKSPLOZIJA V CERKVI. 11.marca ob 7 zvečer jępoleg farne cerkve v Gutenbergu v okraju Weitz eksplodiral papirnat možnar. Pri tem je šlo 11 cerkvenih oken na drobno. Takojšnja preiskava je bila uspešna in policija je aretirala še isti dan dva osumljenca, ki so ju naznanili britanskim vojaškim oblastem. To sta 20 letni brezposelni pomožni delavec Karel Grabner, ki je bil prej skupinski vodja pri Hitler-Jugend, in 20 letni učenec obrtne šole Willibald Strohmayer. Ne ve se še, ali gre v tem slučaju za nacistično izzivanje ali za pobalinsko potegavšćino. (Volkszeitung od 14. marca 1946.)